

Štátny pedagogický ústav v Bratislave

**UČEBNÉ OSNOVY
BODOVÉ PÍSMO**

Vypracoval: PhDr. Vladimír Cintula

**Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
rozhodnutím číslo CD-2006-20545/47191/e-1:095 zo dňa 15. januára 2007
s platnosťou od 1. septembra 2007**

BRAILLOVO PÍSMO

Učebné osnovy

- Učebné osnovy na výučbu čítania a písania bodového písma sú súčasťou Učebných osnov Individuálnej tyflopedickej starostlivosti slabozrakých žiakov špeciálnych škôl pre slabozrakých a nevidiacich.
- Učebné osnovy na výučbu Braillovo písma zohľadňujú poznatky tyflopädagogiky a najnovšie výskumy z oblasti metodiky výučby Braillovo písma.
- Učebné osnovy sú koncipované v rozsahu kompletného literárneho Braillovo kódu.
- Individuálna tyflopedická starostlivosť pri výučbe Braillovo písma je určená slabozrakým žiakom s progresívnou očnou diagnózou, t. z. žiakom, pri ktorých je predpokladaný prechod z latinky na Braillovo písma.
- Učebné plány sú rozpracované do 5-tich ročníkov, po jednej vyučovacej hodine týždenne. V akútnych prípadoch je výučba zintenzívnená o ďalšie znaky Braillovo písma.

Učebný plán pre 1. až 4. ročník základnej školy pre slabozrakých

schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 11. júna 2002
rozhodnutím číslo 380/1/2002-44 s platnosťou od 1. septembra 2002

Individuálna tyflopedická starostlivosť/ logopedická starostlivosť	2	2	2	2
---	---	---	---	---

Učebný plán pre 5. až 9. ročník základnej školy pre slabozrakých

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 11. júna 2002
rozhodnutím číslo 380/2/2002-44 s platnosťou od 1. septembra 2002

Individuálna tyflopedická starostlivosť/ Individuálna logopedická starostlivosť	2	2	2	2	2
--	---	---	---	---	---

Učebný plán pre 1. až 9. ročník špeciálnej základnej školy pre slabozrakých Variant A

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 11. júna 2002
rozhodnutím číslo 382/2002-44 s platnosťou od 1. septembra 2002

Individuálna tyflopedická starostlivosť/ (a)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Učebný plán pre 1. až 9. ročník špeciálnej základnej školy pre slabozrakých a nevidiacich variant B

schválilo ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 11. júna 2002
rozhodnutím číslo 383/2002-44 s platnosťou od 1. septembra 2002

Individuálna tyflopedická starostlivosť	2	2	2	2
--	---	---	---	---

Braillovo písmo

Písmo, ktoré pre nevidiacich v roku 1825 zostavil Louis Braille, je reliéfno – bodový zápis, základom ktorého sú kombinácie 6 bodov (64 možných konfigurácií). Šesťbodie je usporiadané vo dvoch stĺpcoch po troch bodoch zaradených pod sebou. Prvých desať znakov tvoria kombinácie bodov 1,2,4,5, druhá desiatka znakov je rovnaká ako prvá, ale ku každému znaku je pridaný 3. bod, v tretej desiatke sú pridané k zostave prvej desiatky body 3 a 6. Štvrtú desiatku tvoria znaky prvej desiatky s pridaným bodom 6. Číslice tvoria prvých desať písmen abecedy s priradením prefixu (číselný znak). Interpunkčné znamienka tvoria kombinácie bodov 2,3,5,6.

Braillovo písmo je rozšírené na celom svete, akceptuje špecifiká národných jazykov a používa sa aj v matematických a fyzikálnych zápisoch.

Učebné osnovy

Čítanie Braillovho písma

Čítanie braillovho písma má zoznámiť žiakov s technikou orientácie v šesťbodovom systéme, v riadku a na stránke, vypestovať návyk rozlišovať jednotlivé písmená, číslice, slabiky, slová a vety. Sústavným cvičením približovať sa k plynulému čítaniu veľkých myšlienkových celkov.

K obsahu patrí i zoznámenie sa žiakov s rôznymi druhmi tlačovej produkcie, jednostranným i medzibodovým tlačením a s niekoľkými veľkosťami braillovho písma.

- hmatové cvičenia,
- čítanie jednotlivých písmen,
- čítanie slabík,
- čítanie jednotlivých slov,
- čítanie obriadkovej tlače,
- čítanie kníh a časopisov,
- kontrolné cvičenia.

Učebné osnovy

Písanie Braillovho písma

Písanie si kladie za cieľ zoznámiť žiakov so systémom braillovho písma a jemu zodpovedajúcimi tyflogickými pomôckami, vypestovať zručnosť orientovať sa v sústave šiestich bodov na písacom stroji. Postupne sa naučiť písať jednotlivé písmená, slová, vety i ucelené myšlienkové celky a písomne zapisovať základné početné úkony.

- mikroorientácia a hmatové cvičenia,
- zoznámenie sa s pomôckami na písanie braillovho písma,
- písanie základnej abecedy,
- písanie interpunkčných znamienok,
- písanie matematických znakov,
- písanie rímskych číslíc,
- písanie gréckych písmen,
- písanie veľkých písmen,
- písanie na braillovej tabuľke (podľa záujmu žiakov)

Odporúčaná literatúra:

Tyflogické listy
Otázky defektológie
Špeciálna pedagogika